

N A C R T

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PORODNOM
DOPUSTU MAJKI KOJE OBAVLJAJU SAMOSTALNU DJELATNOST I
NEZAPOSLENIH MAJKI**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PORODNOM DOPUSTU
MAJKI KOJE OBAVLJAJU SAMOSTALNU DJELATNOST I
NEZAPOSLENIH MAJKI**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prema odredbama važećeg Zakona o porodnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki za vrijeme trudnoće, poroda i njege djeteta majka koja obavlja samostalnu djelatnost ima pravo na porodni dopust do godine dana djetetova života. Za blizance, trojke, četvorke, odnosno više djece jednake dobi ta majka može koristiti porodni dopust do navršene druge godine djetetova života, koji se financira iz državnog proračuna.

Nezaposlena majka, majka na redovitom školovanju, nezaposlena majka korisnica invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i majka korisnica mirovine ima pravo na porodni dopust do navršenih šest mjeseci djetetova života.

Provedbeni propis za primjenu ovoga Zakona donosila je ravnateljica Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Imajući u vidu nepovoljna demografska kretanja u Republici Hrvatskoj, postoji neophodna potreba za poboljšanom zaštitom obitelji u skrbi i odgoju djece. Stoga se predloženim Zakonom želi pomoći majkama koje su rodile blizance, treće i svako slijedeće dijete na način da mogu koristiti porodni dopust s pravom na novčanu naknadu do treće godine života djeteta.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za isplatu porodnih naknada na teret državnog proračuna za nezaposlene majke do treće godine djetetova života u 2000. godini bilo je izdvojeno oko 250.000.000,00 kn. (za prosječni broj korisnika oko 14.600).

U travnju 2001. godine naknada za porodni dopust nezaposlenih majki isplaćivala se za oko prosječno 13.000 korisnica. S obzirom na pad broja novorođene djece i produženje vremena korištenja porodnog dopusta prema ovom Zakonu procjenjuje se da bi u 2004. godini bilo potrebno osigurati oko 300.000.000,00 kn.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Sukladno Poslovniku Hrvatskog sabora ovaj Prijedlog zakona sadrži tekst Prijedloga zakona o izmjenama Zakona o porodnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki, s obrazloženjem.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Ovom Prijedlogu zakona priložen je tekst odredbi Zakona o porodnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki ("Narodne novine", br. 24/96; 109/97 i 82/01) koje se mijenjaju. S obzirom na brojne izmjene Zakona tekst odredbi daje se u pročišćenom tekstu.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PORODNOM DOPUSTU
MAJKI KOJE OBAVLJAJU SAMOSTALNU DJELATNOST I
NEZAPOSLENIH MAJKI**

Članak 1.

U Zakonu o porodnom dopustu majki koje obavljaju samostalnu djelatnost i nezaposlenih majki ("Narodne novine", br. 24/96; 109/97 i 82/01) članak 3. mijenja se i glasi:

"Članak 3.

(1) Majka koja obavlja samostalnu djelatnost ako je koristila obvezni rodiljni dopust iz članka 2. ovoga Zakona može nastaviti koristiti rodiljni dopust do navršene jedne godine djetetova života odnosno za blizance, treće i svako sljedeće dijete do navršene treće godine djetetova života.

(2) Nezaposlena majka, majka na redovitom školovanju i nezaposlena majka korisnica invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad ima pravo na rodiljni dopust do navršenog šestog mjeseca života djeteta, odnosno za blizance, treće i svako sljedeće dijete do navršene treće godine djetetova života."

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

"Članak 5.

Ako majka iz članka 3. ovoga Zakona rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije nego što je prošao rodiljni dopust, ona ima pravo nastaviti koristiti rodiljni dopust onoliko vremena koliko je prema nalazu i mišljenju izabranog liječnika, potrebno da se oporavi od poroda i psihičkog stanja uzrokovanog gubitkom djeteta, a najmanje 45 dana, za koje joj vrijeme pripadaju sva prava na temelju rodiljnog dopusta."

Članak 3.

Članak 7. mijenja se i glasi:

"Članak 7.

Majci koja obavlja samostalnu djelatnost vrijeme korištenja obveznog rodiljnog dopusta, rodiljnog dopusta do jedne odnosno do tri godine djetetova života priznaje se u mirovinski staž kao staž osiguranja u jednostrukom trajanju."

Članak 4.

Članak 8. mijenja se i glasi:

"Članak 8.

(1) Za vrijeme korištenja obveznoga roditeljnog dopusta, roditeljnog dopusta do šest mjeseci, te roditeljnog dopusta do godine dana djetetova života, odnosno do treće godine djetetova života korisnik ima pravo na novčanu naknadu, prema posebnim propisima.

(2) Nezaposlenoj majci koja je stekla pravo na novčanu naknadu kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, isplaćuje se razlika novčane naknade za roditeljni dopust do iznosa utvrđenog prema posebnim propisima.

(3) Nezaposlenoj majci korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, isplaćuje se razlika novčane naknade za roditeljni dopust ukoliko prima invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu manjem od iznosa novčane naknade za roditeljni dopust."

Članak 5.

Članak 9. mijenja se i glasi:

"Članak 9.

(1) Novčana naknada za korištenje obveznoga roditeljnog dopusta isplaćuje se na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, od prvog dana korištenja toga prava.

(2) Sredstva za novčane naknade za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta do godine dana djetetova života i za vrijeme korištenja roditeljnog dopusta do navršene treće godine djetetova života osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske.

(3) Sredstva za novčane naknade za korištenje roditeljnog dopusta nezaposlenim majkama i majkama na redovitom školovanju, osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske."

Članak 6.

Ministar nadležan za obitelj, branitelje i međugeneracijsku solidarnost uz prethodnu suglasnost ministra financija donijeti će provedbeni propis o načinu ostvarivanja prava i isplate novčanih naknada prema ovom Zakonu, u roku 30 dana od dana početka primjene ovoga Zakona.

Članak 7.

Postupci za ostvarivanje prava na roditeljni dopust započeti prije početka primjene ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 8.

(1) Osoba koja je prije početka primjene ovoga Zakona otpočela koristiti pravo na roditeljski dopust može nastaviti koristiti stečeno pravo prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Osoba kojoj je pravo na roditeljski dopust isteklo prije dana početka primjene ovoga Zakona, može koristiti pravo iz ovoga Zakona ako dijete nije navršilo tri godine života.

Članak 9.

U nazivu i cijelom tekstu Zakona riječ: "porodni" u određenom rodu, broju i padežu zamjenjuje se riječju: "roditeljski" u odgovarajućem rodu, broju i padežu.

Članak 10.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJEUz članak 1. do 4.

Novim odredbama zadržana su rješenja iz važećeg Zakona glede korisnika prava na roditeljni dopust s time da je ponovno priznato pravo na roditeljni dopust do treće godine djetetova života za blizance, treće i svako sljedeće dijete.

Uz članak 5. do 8.

Člancima od 5. do 8. propisano je ovlaštenje ministra nadležnog za obitelj, branitelje i međugeneracijsku solidarnost za donošenje propisa za provedbu ovoga Zakona kao i omogućavanje nastavka korištenja stečenog prava roditeljima djeteta koje u trenutku početka primjene ovoga Zakona nije navršilo tri godine života, odnosno omogućavanje korištenja prava iz ovoga Zakona roditelju kojem je isteklo korištenje prava na roditeljni dopust.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU
("Narodne novine", br. 24/96; 109/97 i 82/01)

Članak 3.

(1) Majka koja obavlja samostalnu djelatnost ako je koristila porodni dopust iz čl. 2. ovoga Zakona može nastaviti koristiti porodni dopust do navršene jedne godine djetetova života.

(2) Majka blizanaca, trojki, četvorki, odnosno više djece jednake dobi koja obavlja samostalnu djelatnost ima pravo na porodni dopust do dvije godine života djeteta.

(3) Nezaposlena majka i majka na redovitom školovanju ima pravo na porodni dopust od dana rođenja djeteta do navršenog šestog mjeseca života djeteta.

(4) Majka – korisnica mirovine ima pravo na porodni dopust i pravo na novčanu naknadu za vrijeme korištenja porodnog dopusta kao nezaposlena majka.

Članak 5.

Ako majka koja obavlja samostalnu djelatnost, nezaposlena majka, majka na redovitom školovanju, nezaposlena majka korisnica invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i majka s blizancima, trojkama, četvorkama, odnosno više djece jednake dobi koja obavlja samostalnu djelatnost koja ima prava prema ovom Zakonu rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije nego što je prošao porodni dopust, ona ima pravo nastaviti koristiti porodni dopust onoliko vremena koliko je, prema nalazu i mišljenju izabranog liječnika, potrebno da se oporavi od poroda i psihičkog stanja uzrokovanog gubitkom djeteta, a najmanje 45 dana, za koje joj vrijeme pripadaju sva prava na temelju porodnog dopusta.

Članak 7.

Majci koja obavlja samostalnu djelatnost vrijeme korištenja obveznoga porodnog dopusta i porodnog dopusta do jedne godine života djeteta, priznaje se u mirovinski staž kao staž osiguranja u jednostrukom trajanju.

Članak 8.

(1) Za vrijeme korištenja obveznoga porodnog dopusta i porodnog dopusta do šest mjeseci, odnosno do godine dana djetetova života, korisnik ima pravo na novčanu naknadu, prema posebnim propisima.

(2) Nezaposlenoj majci koja je stekla pravo na novčanu naknadu kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, isplaćuje se razlika novčane naknade za porodni dopust do iznosa utvrđenog prema posebnim propisima.

(3) Majci – korisnici mirovine isplaćuje se razlika novčane naknade za porodni dopust, ukoliko prima mirovinu u iznosu manjem od iznosa novčane naknade za porodni dopust.

(4) Majci korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad, isplaćuje se razlika novčane naknade za porodni dopust ukoliko prima invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad u iznosu manjem od iznosa novčane naknade za porodni dopust.

(5) Novčana naknada iz stavka 1. 2. i 3. ovoga članka isplaćuje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje.

Članak 9.

(1) Novčana naknada za korištenje obveznoga porodnog dopusta isplaćuje se na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, od prvog dana korištenja toga prava.

(2) Sredstva za novčane naknade za vrijeme korištenja porodnog dopusta do godine dana djetetova života osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske.

(3) Sredstva za novčane naknade za korištenje porodnog dopusta nezaposlenim majkama i majkama na redovitom školovanju osiguravaju se iz proračuna Republike Hrvatske.